

op hun passend voorkomende wijze te willen herdenken. Ouderling C. Zwaan rapporteerde tenslotte over grensregelsbezuurschriften van de Kerken van Halle en van Varsseveld, waarna de Synode in comité-generaal ging.

De dertiende zitting.

In de Woensdag gehouden dertiende zitting heeft de voorzitter, Ds J. L. Schouten, mededeeling gedaan van ingekomen dankbetuigingen van H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana voor aangeboden gelukwensen ter gelegenheid van de koninklijke verloving.

De Synode heeft voorts enkele uren besteed aan het beraadslagen over het voorstel van de leden Dr A. D. R. Polman en Ds W. H. v. d. Vegt in betrekking tot de leergeschieden in de Geref. Kerken. Commissie I, aan welke deze zaak was toebedruwd, was er niet in geslaagd om te komen tot een gemeenschappelijk voorstel. Daarom was ter tafel een meerderheidsvoorstel, terwijl Prof. Greijdanus in een der vorige zittingen een voorstel indiende namens de minderheid, overgenomen door Ds N. Duursema van Nieuw-Amsterdam, strekkende tot een niet in behandeling nemen van het voorstel Polman—v. d. Vegt.

Wijl reeds algemeene beschouwingen gehouden waren, verzocht de voorzitter den leden zich strikt te willen beperken tot beide voorstellen. De drie Kamper hoogleraren ontwikkelden allen bezwaren tegen het meerderheidsvoorstel. Prof. Greijdanus hield een pleidooi voor het minderheidsvoorstel. Prof. Ridderbos kon er niet voor stemmen, omdat het z.i. een oordeel velde over enkele vraagstukken zonder genoegzamen grond voor zulk een oordeel. Ook wilde spr. deputaten een ruimere opdracht zien gegeven dan in het meerderheidsvoorstel. Prof. Schilder was van oordeel, dat de Synode in geen enkel opzicht is gebonden aan eenige gangbare opvatting. De suggestiviteit van de considerans van het meerderheidsvoorstel bindt. Men moet de bezwaren niet zoeken aan één bepaalden kant. Spr. blijft het oorspronkelijk voorstel der 8 Synode-leden prefereren, wil het tegen niemand polemiek voert en ook tegen niemand eenige beschuldiging richt.

De rapporteur was van oordeel, dat geen nieuwe argumenten waren te berde gebracht. Over de belijdenis, het accoord van kerkelijke gemeenschap moet de Synode het laatste woord hebben. Dat de weg van het afwachten van kerkelijke aanklachten de beste zou zijn, betwistte Prof. Hepp met nadruk. De considerans van het nu ingediende voorstel is veel minder concreet dan het voorstel Polman—v. d. Vegt. De aan de orde gestelde vraagstukken hebben onrust gebracht in de Geref. Kerken. Niemand kan zeggen daarvan niet te weten. Het gaat heelemaal niet om personen maar om de vraag of er afwijking is in de leer. Als deputaten een omschreven opdracht hebben, kunnen ze rustig in de komende drie jaar de zaken bezien. Niemand moet dit voorstel met achterdocht of wantrouwen bezien.

De Houting diende een amendement in, strekkende om zoowel de nieuwe opvattingen als de tot nu toe gangbare leerstellingen waarvan zij afwijken, te toetsen aan Schrift en belijdenis en Dr Thijss wilde het begin van het meerderheidsvoorstel anders redigeren. Zijn voorstel werd door de commissie overgenomen. Na dupliek van Prof. Hepp werd tot stemming overgegaan. Het voorstel-Greijdanus werd verworpen met 48 tegen 8 stemmen; het amendement-den Houting eveneens, zulks met 41 tegen 11 stemmen. Daarna nam de Synode het door Dr Thijss geamendeerde voorstel der meerderheid in de commissie aan met 35 tegen 21 stemmen. Het luidt aldus:

„De Synode, geleet op het feit, dat er in onze Kerken opvattingen worden voorgedragen, welke van de tot nog toe gangbare leerstellingen afwijken en dat enerzijds de voorstanders dier opvattingen gelooven en verzekeren, dat zij geheel conform Schrift en belijdenis zijn, terwijl anderzijds door menigeen in onze Kerken de vraag is gesteld, of deze voorgedragen opvattingen wel in overeenstemming zijn met Schrift en belijdenis, van oordeel, dat zulk een onzekerheid niet mag worden bestendig, besluit: 1e. tenminste 7 deputaten ad hoc te benoemen; 2e. deze deputaten op te dragen a. de bedoelde opvattingen welke betrekking hebben op de onderwerpen (in alph. orde): Algemeene genade, Genadeverbond, Onsterfelijkheid der ziel, Pluriformiteit der kerk, Vereniging der beide naturen van Christus, Zelfonderzoek, naar haar zakelijke betekenis te onderzoeken en te toetsen aan Schrift en belijdenis; b. daarover op de volgende Synode rapport uit te brengen en haar daarin met advies te dienen”.

Prof. Dr H. H. Kuyper van Bloemendaal rapporteerde over het voorstel van de Part. Synode van Zuid-Holland ten Noorden, die art. 12 der Kerkenorde wilde aanvullen, waardoor bij overgang tot een anderen geestelijken arbeid het behoud van den naam en de eer van een dienaar des Woords als voorrecht en bij wijze van uitzondering alleen geschonken worden aan zulke dienaars, die geroepen worden tot den dienst ten bate van de Kerken in het algemeen of tot zoodanigen arbeid, die een geestelijk karakter draagt en met de roeping tot verkondiging van het Evangelie in verband staat. Voorts wenschte dezelfde Part. Synode een aanvulling van de regeling voor de theol. hoogleraren in betrekking tot noodzakelijk gebleken tuchttoefening over hen. Op voorstel van de commissie verwierp de Synode het eerste voorstel en besloot zij voor de tweede zaak een drietal deputaten te benoemen.

De predikanten Ds J. de Vries van Tilburg en Ds A. Schweitzer, em-predikant te Buiksloot, rapporteerden over artikel 13 der Kerkenorde (emeritaats-gelden enz.). De Synode besloot op voorstel van de commissie deputaten van hun beheer te dechargeeren, de kerken te ontraden zich bij een levensverzekeringmaatschappij aan te sluiten of een onderling pensioenfonds te vormen, de huidige regeling waarin het element van hulpverlening beter tot zijn recht komt, te bestendigen; de voorgestelde wijziging der percentage-cijfers goed te keuren met dien verstande, dat het percentage voor de Kerken in Ned.-Indië op 1 % en voor die in de graafschappen Bentheim en Oostfriesland op een ½ % gesteld wordt. Voorts stelde de commissie

voor op het voorstel van deputaten tot landelijke samenwerking niet in te gaan en dus te blijven bij de uitspraak van de Synode van Arnhem 1930) en van die van Middelburg (1933) aldus aan te vullen, dat bij het in overeenstemming brengen van een vroeger toegekend pensioen met het tegenwoordig tractement de vermindering maximaal op 20 % is vast te stellen. Tenslotte stelde de commissie voor t.a.v. de Classis Batavia aan de te benoemen deputaten voor art. 13 op te dragen ten dezen in overleg met de Classis Batavia een regeling te treffen, zoodat die niet tot de volgende Synode op bekrachtiging behoeft te wachten.

Na gedachtenwisseling verenigde de Synode zich met de voorgestelde conclusies. De voorzitter richtte een woord van gelukwensch tot Ds A. Schweitzer, die de Generale Synode nu 25 jaar als deputaat voor art. 13 gediend heeft.

Tenslotte rapporteerde Dr W. A. v. Es over een vraag van den kerkeraad van de Geref. Kerk van Wageningen, luidende: „Is het ambt van predikant in onze Kerken principieel verenigbaar met de functie van reserve-officier in het Ned. leger?”

De commissie adviseerde aan het einde van een breed historisch rapport de Synode uit te spreken: 1e. dat het ambt van dienaar des Woords principieel niet verenigbaar is met den dienst van reserve-officier bij het Ned. leger, omdat: a. het ambt van dienaar des Woords den geheel menschen vereischt; b. de militaire dienst den officier in allerlei omstandigheden kan brengen en in verrichtingen ontwikkelen, die het geheel eigen karakter van zijn ambt zou kunnen schaden; 2e. dat wanneer het ontslag uit den dienst ook financiële gevolgen medebrengt en de kerkeraad reeds te voren wist, dat de dienaar des Woords reserve-officier was, zonder daartegen bezwaar te hebben gemaakt, de uit het ontslag voortvloeiende financiële schade met betrekking tot den resp. dienaar op billijke wijze behoort geregeld te worden.

Op voorstel van Dr K. Dijk besloot de Synode zich op deze conclusie nog even te bezinnen tot de zitting van Donderdag, waarom de Praeses de zitting sloot.

BOEKBESPREKING

„De Macedoniër”, Zendingstijdschrift.
Gebr. Zomer en Keuning — Wageningen.

Reeds herhaaldelijk hebben wij op deze plaats gesproken over „De Macedoniër”, ons eenig zendingstijdschrift, en het hartelijk aanbevolen.

Dit willen wij wederom doen. Niet alleen om de zeer goede artikelen, die wij ook nu weer in de verschillende afleveringen vinden, maar ook wegens een uitlating in het zendingstijdschrift, dat aan de synode te Amsterdam zal worden aangeboden. Heelemaal aan het einde van dit rapport, op bl. 98, onderaan, lezen wij:

„12. De uitgever van „De Macedoniër”, N.V. Gebr. Zomer en Keuning te Wageningen, gaf kennis aan de deputaten, dat het financieel met de uitgave van dit zendingstijdschrift vastloopt, zoodat zij genoodzaakt zou zijn de uitgave te staken, als er geen verandering komt. De deputaten oordeelden, dat zij niet bevoegd waren voor dit doel een bedrag beschikbaar te stellen, maar deze zaak moesten brengen ter generale synode, wat ook aan de uitgever is meegedeeld. De deputaten meenen, dat het te betreuren zou zijn, indien dit zendingstijdschrift moest ophouden te bestaan. Zij besloten derhalve aan de synode de vraag voor te leggen of het ook aanbeveling zou verdienen, dat zij hare te benoemen deputaten voor de zending machtigde om, zoo deze dit wenschelijk achten, de uitgave van „De Macedoniër” te mogen steunen met eenige subsidie uit de generale kas, als dit noodzakelijk zou blijken om dit tijdschrift te doen voortbestaan.”

Er ware over dit voorstel heel wat te zeggen, maar wij doen het niet, omdat wij met de gedachte volkomen accoord gaan, dat „De Macedoniër” moet blijven voortbestaan. Het zou meer dan te betreuren zijn, als dit tijdschrift, door wijlen Ds H. Dijkstra weer tot nieuw leven gebracht, moest bezwijken. Dat mag niet, en het is ook niet noodig. Hebben onze kerkeraden hier geen roeping? Waarom moet bij de bezuiniging op de bladen allereerst „De Macedoniër” sneuvelen? Beseft men wel, wat wij als kerken zouden verliezen, als „De Macedoniër” moest worden opgedoekt? Wij zijn dan ook niet er mee gebaat, als de generale kas een bijdrage geeft, maar de kerkeraden moeten weer een abonnement nemen, en... het lezen!

J. D. W.

„Onze Zending”, Maandblad voor de Gereformeerde Jeugd.

Dit zendingbladje, op mooi glanzend papier gedrukt en met fijne foto's versierd, wordt uitgegeven bij dezelfde firma als „De Macedoniër”. Op vele scholen schijnt het te worden verspreid. En wij verstaan dit. Het is uitstekend geschikt om onze kinderen de zending te leren kennen. Men neme eens een proef daar, waar het blad nog onbekend is.

J. D. W.

„Robert Moffat”, door Dr Ir H. G. van Beusekom.

Dit boekje over Moffat is afl. 2 van den 41sten jaargang „Lichtstralen op den akker der wereld”. Een zeer keurige en goedkope uitgave van den Zendingstudie-Raad. Moffat arbeidde in het begin der vorige eeuw in Afrika. Zijn vertaling van den Bijbel in het Beetschuansisch is vooral van groote betekenis geweest, en pas in 1907 is zij door een andere vervangen. Men leze deze aflevering. Voor jong en oud is de geschiedenis van Moffat „interessant”, als ik dit woord hier gebruiken mag. Ja, „onze” menschen lezen veel te weinig goede zendinglectuur, en toch doet het veel en veel meer nut dan allerlei „verhaaltjes”. Hoe komt het toch, dat er zoo weinig vraag naar boekjes is als dit?

J. D. W.

„De Spiegel”, Christelijk Nationaal Weekblad.

Uitg. Bureau „De Spiegel”, Wageningen.

Met groot genoegen vestigen wij de aandacht van onze lezers op deze voorname, uitnemend verzorgde week-illustratie van groot formaat, gedrukt op stevig, glanzend papier. De inhoud is zeer verzorgd en biedt tal van verrassingen. Zoo neemt „De Spiegel” ons mee op speurtocht naar de jeugd van Dr Colijn. Alleraardigste voorvallen uit diens jongensjaren worden verteld en tal van interessante foto's laten ons zien, hoe en waar Dr Colijn in zijn jeugd leefde. Dr Euwe schrijft over zijn kansen bij de a.s. schaakmatch om het wereldkampioenschap. Foto's en een interessant artikel lichten ons in over de geschiedenis van de Zondagsschool in Nederland. Honderd jaar geleden werd hier de eerste Zondagsschool gesticht. Een boeiende schets van Anne de Vries, den bekenden auteur van „Bartje”, zal de belangstelling trekken. Een vervolgverhaal van W. Laatsman, getiteld „Gaaiko Petrus”, speelt in Vlaanderen, vertelt van eenvoudige dorps-menschen. Wij kunnen slechts een klein gedeelte van den rijken en vaak geestigen inhoud noemen. De illustraties zijn bijzonder goed verzorgd. Meer dan zestig platen staan er in dit één nummer!

Daarbij is de prijs zoo laag, dat „De Spiegel” de goedkoopste weekillustratie van Nederland is, n.l. f1.— per kwartaal, hetgeen neerkomt op nog niet heelemaal 8 cent per week. Ieder gezin kan nu zijn eigen week-illustratie hebben. Inhoud en prijs van „De Spiegel” hielden dus aangename verrassingen.

We hebben tegenover „De Spiegel” iets goed te maken: geruimen tijd reeds ontvangen we het blad ter beoordeeling, doch ze bleef al te lang uit. Bovenstaand ons toegezonden communiqué zegt, naar we meenen, geen woord te veel. „De Spiegel” is onder de leiding der Wageningse uitgeverster bijzonder goed geworden en blijft op hoog peil staan.

K. S.

Herinnering.

Begin October geven wij de kwitanties af voor het abonnementsgeld over den termijn 1 October 1936—31 Maart 1937 (ad f2,50 + 15 cts incassokosten). In verband hiermede verzoeken wij onze abonné's, die, teneinde deze incassokosten te vermijden, er de voorkeur aan geven het bedrag te remitteren, dit vóór 4 October te willen doen. (Postrekening 36000). Op het stortingsbewijs gelieve men het juiste adres te vermelden, waaraan het blad gezonden wordt.

Rekeninghouders bij den Postcheque- en Girodienst geven wij in overweging, gebruik te maken van de gelegenheid tot automatisch gireeren. Men behoeft hiervoor slechts eenmaal een formulier in te vullen en te onderteekenen, waarna het Centrale Postgirokantoor er tegen een geringe vergoeding van 3 cent per keer voor zorgt, dat, zolang men abonné wenschte te blijven, prompt op den eersten dag van elk half jaar het bedrag van het abonnementsgeld op onze rekening wordt overgeschreven.

De bedoelde machtigingsformulieren zijn gratis verkrijgbaar aan elk postkantoor, of worden desgewenscht op aanvraag ook door ons toegezonden.

DE UITGEVERS.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:
Zonnemaire: K. Bokma te Waardhuizen.

Afscheid van:
Den Bommel: A. Ph. S. Schaafsma. Tekst: Matth. 6: 9a.
Tzum: Dr J. v. d. Linden. Tekst: Ef. 6: 14—17.

Tweede predikantsplaats te Huizum.
Naar wij vernemen heeft de Geref. Kerk te Huizum (Fr.) besloten bij het vertrek van den hulppredikant, cand. F. Colenbrander, die het beroep naar Tzum aannam, geen nieuwen hulp-predikant meer te benoemen, maar over te gaan tot het be-roepen van een tweeden predikant. De eerste werkzaamheden hiervoor zijn reeds in vollen gang.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND.”

Intrede te:
Oostereind (Texel): E. C. B. Kok. Tekst: 2 Cor. 4: 5a.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:
Bussum-Naarden: J. Tamminga te Harderwijk.
Dedemsvaart-Lutten: D. Biesma te Drogeham.
Zeist: G. Salomons te Amsterdam-West.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:
Aalsum en Wetsens: Cand. J. N. de Ruiter te Utrecht.
Middelbarnis: J. van Rootelaar te Hagstein.
Molenaarsgraaf: Cand. M. Verkerk te Buiksloot.
Terkaple e.o. (toez.): T. Dokter te Kolham.
Urk: Cand. P. van Wieringen, hulppred. te Arnhem.
Zweeloo: Dr J. R. J. Schut, Cand. te Soesterberg.

Aangenomen naar:
Angeren: Cand. K. H. L. van Selms, hulppred. te Brummen.
Borger (toez.): P. Jonges te Zwartewaal.
Engwierum (Fr.): Cand. J. P. Honnef te Lage Vuursche.
Harlingen: Th. E. v. d. Brug te Oosternieland.
Westerhaar (Vriezenveen): Cand. P. J. Mackaaij, hulppred. te Driebergen.

Bedankt voor:
Bergum (Fr.): G. J. J. Rensink te Harkstede en Scharmer.
Hierden (Gld.): L. Blok te Brandwijk.
Stavenisse: J. G. R. Langhout te Den Bommel.
Wijngaarden: Cand. J. F. N. van Harreveld te Den Haag.

Intrede te:
Groote Lindt: Cand. B. Bais. Tekst: 1 Cor. 9: 16.

Veertien

slaten door A.
een woord te
Uitgegeven
portret van d
Verkrijg
gevers Oos

SCHIED

VIE ZIJ

eenige gew
No. 1 en N
4, 5, 6, 2
jaars-Aanbie

Dr. A. N. I
indboek der Ziek
vermaarde pra
in plaats. Het
wereld waarv
nig weten. Vo
die in de verple
felijke gids. V
die begeeren
de in te gaan,
ledig inlicht ov
id der ziekenv
ter wil worden
ter-zijn inhoud
ep uit den in
g. Bloedsomk
wisseling. Zin
g. Zwangerscha
d. Ziekteleer
ziekten.) Zie
esteskranken.
ar werkplaats,
g. Ziekenzaal.
g. doorliggen, hu
handleer. De op
Zuster. Voorbe
Narcose. Hulp
er, tijdens en m
Grootte uitg. 3
16 groote gel
d. Voorheen 19
rijdelijk koopje
HOCKING. 19
beroemd prach
bl. f.0,69.
MEYR. WES
N. Verleir Verw
k voor oudere m
bl. fr. geb. f.29
WILMA. Die
troerend verhaa
bl.
H. ROELFS
er verre Eiland
ode uit het lev
de eenzame ba
g. 216 bl. f.2,90,
f.9.
FELIX DAH
me. Wereldbero
prachtb. 1560 b
D. J. A. VIS
den Roofridde
haal. Gr. uitg.
f.9.
D. v. d. ZEE
me, stormachtige
ee platen, 180
f.9.
v. d. HOON
cate's. 'n Vrool
uit het meeste
bl. met 30 pl. f
P. KEUNING
Uw jongens
n als zijn Albert
bl. zijn geill.
f.9.
1. BERTHA C
je. Vermaard m
bl. rijk geb. f.2
2. W. v. VUER
v. de jennen. Sch
t pl. 232 bl. r
f.9.
1. PENNING. I
n Zuid-Afrika. 3
g. 220 bl. gr. uitg
4. PENNING.
Goud. Aangrijp
en, 217 bl. gr. ui
5. MEJ. H. S. S
d van Guido C
verhaal naar H
Gezelle. Verrie
Rubens, 300 bl.
6. MALTZAHN.
Beroemd verha
e. 272 bl. fr. ge
7. AMY LE FE
ht., en vrede g
alliesgesch. 254 bl.
8. Da. J. A. VIS
en. Treffende v
f.10,59.
9. CLARA HE
d Offer. Pracht
f.9.
10. WILHELM
den. De ontv
scher uit een